

BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Deloitte Accountants B.V.
Ernst & Young LLP
KPMG Accountants N.V.
Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V.
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Kopie aan:

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants ("NBA")
De beursvennootschappen genoteerd aan Euronext Amsterdam

Den Haag: 28 oktober 2020

Referentie: 2020017/PK

Betreft: VEB Accountantsbrief 2021 en de verwachte bijdrage van de accountant

Geachte dames en heren,

De coronapandemie heeft verstrekende gevolgen voor ondernemingen, accountants en stakeholders, waaronder aandeelhouders. In deze tijden van grote onzekerheid, nog aangewakkerd door de innovatieve en disruptieve kracht van technologische ontwikkelingen op bedrijfsmodellen, is het belang van effectieve, adequate en tijdige communicatie zo mogelijk nog groter dan onder reguliere omstandigheden. Het is vanuit dat besef dat VEB uw aandacht vraagt voor een aantal onderwerpen die in deze speerpuntenbrief nader wordt toegelicht.

Meer dan ooit wordt onder deze exceptionele omstandigheden van accountants gevraagd niet alleen retrospectief te kijken, maar ook hun professioneel-kritische visie te geven op de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de projecties van ondernemingen. Het zijn deze prognoses die van essentieel belang zijn bij de waardering van de activa en passiva door ondernemingen.

A. Scenario's

De visie van ondernemingen op het verdere verloop van de coronapandemie heeft significante implicaties voor onder meer de liquiditeitsprognoses, de financierbaarheid (convenanten) en de goodwill impairment test.

VEB verwacht daarom in de controleverklaring een betekenisvolle toelichting op de wijze waarop de controlerend accountant de verwachtingen van het management heeft beoordeeld. Het ligt voor de hand dat ondernemingen hun prognoses hebben vervat in diverse scenario's. VEB verwacht dat accountants in hun oordeel aandacht besteden aan deze scenario's. De nadruk moet daar naar ons inzien gelegd worden op de verschillen ten opzichte van de controle 2019 waar het de ingebouwde risico's en gevoeligheden betreft.

Ten aanzien van jaarrekeningposten die bepaald worden door toekomstprojecties dient voor de gebruiker van de jaarrekening inzichtelijk te worden welke aannames door het management zijn gemaakt omtrent zowel duur als impact van de pandemie.

Het schiet tekort om de gevraagde informatie af te doen met een generieke mededeling over de onzekerheden vanwege Covid-19, zoals in voorkomende gevallen in de controleverklaringen 2019 terug te vinden was.

B. Impact coronapandemie op controlewerkzaamheden

De coronapandemie heeft behalve op de gecontroleerde entiteit naar mag worden aangenomen ook invloed op de controlewerkzaamheden. Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie is dit jaar mogelijk uitdagender dan gebruikelijk. Hierbij valt te denken aan toegang tot de financiële verslaglegging, het bezoeken van groepsonderdelen, het aansturen van de componentaccountants of het adequaat consulteren van sleutelfunctionarissen binnen de onderneming.

VEB verneemt graag op welke wijze beperkingen als gevolg van de coronapandemie de controlewerkzaamheden hebben beïnvloed en welke compenserende maatregelen nodig waren om toch een hoge mate van zekerheid te kunnen verstrekken bij de jaarrekening.

C. Risicobeoordeling en fraude(risico's)

Conform NV COS dient de accountant controlewerkzaamheden op te zetten en uit te voeren waarvan de aard, timing en omvang inspelen op de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen die het gevolg is van fraude. Controlewerkzaamheden gericht op mogelijke fraude behoren volgens VEB een onlosmakelijk onderdeel uit te maken van de jaarlijkse accountantscontrole. Daarbij hoort overigens ook een toelichting op de snel veranderende omgeving waarin ondernemingen acteren en de wijze waarop dit door de accountant is geadresseerd.

De afgelopen twee jaar is een positieve ontwikkeling zichtbaar waarbij - in toenemende mate - in de controleverklaring een aparte fraudeparagraaf is opgenomen. Die fraudeparagraaf moet een aanvulling zijn op de uitgebreide controleverklaring, geen vervanging van één van de onderdelen. De toegevoegde waarde van dit onderdeel voor de gebruiker van de jaarrekening zit in het zo bedrijfsspecifiek toelichten van de door de accountant gemaakte risicobeoordeling, de in dit kader (additioneel) verrichte controlewerkzaamheden en een bedrijfsspecifieke conclusie.

De coronapandemie impliceert dat de risico-inschatting door de accountant en het inspelen op frauderisico's verder aan belang wint. Het werken op afstand en de druk om ondernemingsdoelstellingen te realiseren, kunnen een stimulans of gelegenheid vormen voor fraude. VEB ziet graag dat de controlerend accountant omstandig en scherp communiceert hoe deze omstandigheden in de controle zijn geadresseerd en wat de conclusies waren. Een beoordeling van de door ondernemingen getroffen mitigerende risicobeheersings- en controlemaatregelen moet ook onderdeel zijn van de werkzaamheden en verslaglegging.

Teneinde de detectie van onregelmatigheden en fraude te verbeteren, is VEB bovendien voorstander van het gebruik van nieuwe controletechnieken. Voorbeelden daarvan zijn het permanent werken met forensische specialisten, het inzetten van technologie voor data-analyses en nadruk op gedragsmatige aspecten. Ten slotte is relevant dat ingeval de accountant tijdens de controlewerkzaamheden budgettaire druk ervaart, daarvan melding wordt gemaakt in de controleverklaring en wordt aangegeven op welke wijze dit is opgelost.

Vereniging van Effectenbezitters

Postbus 240, 2501 CE Den Haag
Amaliastraat 7, 2514 JC Den Haag

T: +31 (0)70 313 00 00
F: +31 (0)70 313 00 99

I: www.veb.net
E: info@veb.net

IBAN: NL58 ABNA 0429 6550 02
K.v.K: 40408053

Tot slot

Wij rekenen op een transparante jaarrekening en jaarverslag en zien uit naar een vruchtbare discussie in de AV.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Effectenbezitters

P.M. Koster
Directeur